

VERIFIOITU ELINKAARIARVIO

STANDARDIEN EN 15804+A2, ISO 14040:2006, ISO
14044:2006 JA EN ISO 14025:2010 MUKAAN

**KUORILAATTAELEMENTTI
VALMISTETTU SUOMESSA**

YLEISTIEDOT

VALMISTAJAN TIEDOT

Valmistaja	Valmistettu Suomessa
Yhteystiedot	Betoniteollisuus ry janne.kihula@rakennusteollisuus.fi www.betoni.com

TUOTTEEN TIEDOT

Tuotteen nimi	Kuorilaattaelementti
Referenssi	Paksuus 120 mm
Valmistuspaikka	Suomi

ELINKAARIARVIOINNIN TIEDOT

Rakennustuotteiden LCA:t / EPD:t eivät välttämättä ole vertailukelpoisia, jos ne eivät ole EN 15804 -standardin mukaisia ja jos niitä ei verrata rakennuskontekstissa. Tämä LCA ei ole ohjelmatoimijan julkaisema EPD.

LCA -standardit	Elinkaariarvio on laadittu soveltuville osin standardien EN 15804+A2, ISO 14040:2006, ISO 14044:2006 ja EN ISO 14025:2010 mukaisesti.
Laatijat	Riikka Anttonen, Laura Sariola, Esa Salminen, Vahanen Environment Oy
Verifiointi	EN ISO 14025:2010 mukainen riippumaton varmentava taho on: E. Sisäinen ja Ulkoinen
Verifioija	Anastasia Sipari, One Click LCA Oy
Julkaisupäivämäärä	

TUOTTEEN TIEDOT

TUOTEKUVAUS

Tämä ympäristöseloste edustaa suomalaista esijännitettyä kuorilaattaelementtiä. Kuorilaatta on ohut, esijännitetty umpilaattaelementti. Kuorilaattaelementissä on ansaat, joilla työsauman toimivuus päällevalun kanssa varmistetaan. Laskenta on tehty elementtipaksuudelle 120 mm. Arvot voidaan muuntaa ilmoitettua yksikköä m² kohden muille elementtipaksuuksille (100 ja 150 mm) käyttämällä muunnoskerrointaulukkoa:

Elementtipaksuus	Omapaino	Muuntokerroin
100 mm	229 kg/m ²	0,80
120 mm	287 kg/m ²	1,00
150 mm	350 kg/m ²	1,22

TUOTTEEN KÄYTTÖTARKOITUS

Kuorilaatta toimii muottina paikalla valettavalle betonille. Lopullisessa tilanteessa kuorilaatta toimii pääraudoituksen sisältävänä liittorakenteena yhdessä päällevalun kanssa. Kuorilaattoja käytetään yleisimmin teollisuus- ja asuinrakennuksissa sekä pysäköintitaloissa kantavana (yhdessä päällevalun kanssa) vaakarakenteena ala-, väli- ja yläpohjissa.

TEKNINEN KUVAUS

Kuorilaatan paksuus vaihtelee riippuen käyttötarkoituksesta. Kuorilaatan käyttöikä riippuu käyttökohteesta ja rasitusluokasta. Sisä rakenteissa käyttöikä yleensä 100 vuotta.

TUOTESTANDARDIT

SFS-EN 13747 + A2 Betonivalmisisosat. Kuorilaatat

FYSIKAALISET OMINAISUUDET

Ilmoitettuna yksikkönä käytetään yhtä neliometriä (m²) kuorilaattaa, jonka paksuus on 120 mm, ominaispaino 287 kg/m² ja vakioleveys 1200 mm.

TEKNISET LISÄTIEDOT

Tuotteen lisätiedot löytyvät valmistajilta.

TUOTTEEN PÄÄRAAKA-AINEET

Raaka-aine	Määrä, p	Alkuperä
Sementti	13	Suomi / EU
Kiviaines (hiekkä, sora ja	80	Suomi
Vesi	5	Suomi
Teräs	2	Suomi / EU/ Norja / Venäjä

Muiden valmistusmateriaalien osuus < 1 p%.

TUOTTEEN PROSENTUAALINEN KOOSTUMUS

Raaka-aineluokka	Määrä p%	Alkuperä
Metallit	2	Suomi / EU / Norja /
Mineraalit	93	Suomi / EU
Fossiiliset materiaalit	-	
Bio-pohjaiset materiaalit	-	
Vesi	5	Suomi

Kierrätysmateriaalin osuus tuotteen raudoituksesta on arvion mukaan 33% ja 1% itse tuotteesta.

TUOTTEEN SISÄLTÄMÄT EU:N KEMIKAALIVIRASTON (ECHA) REACH SVHC- AINEET

Tuote ei sisällä Reach-asetuksessa mainittuja SVHC -aineita (Substances of Very High Concern).

TUOTTEEN ELINKAARI

VALMISTUS JA PAKKAUS (A1-A3)

Kuorilaatta koostuu valmisbetonista ja raudoituksesta. Valmisbetonin pääraaka-aineita ovat sementti, kiviaines ja vesi. Lisäksi lisäaineina betonin ominaisuuksien hallintaan voidaan käyttää lentotuhkaa sekä erilaisia polymeerejä (notkistimia ja huokostimia). Valmisbetonin valmistuksessa kiviaines toimitetaan betoniaseman silloihin, joista se annostellaan kuljettimelle, jossa on vaaka. Kiviainekseen lisätään sementti, jonka jälkeen aines sekoitetaan kuivana. Tämän jälkeen seokseen lisätään vesi ja lisäaineet, jonka jälkeen suoritetaan märkäsekoitus.

Kuorilaatan valmistaminen alkaa valupedin valmistelulla. Tähän työvaiheeseen kuuluu muun muassa valualustan puhdistaminen ja muottiöljyn levittäminen. Raudoitustyövaiheessa vedetään jännepunokset ja jännitetään ne ennen valua. Betonimassa kaadetaan valukoneeseen. Valun jälkeen tapahtuvat varauksien kaivaminen, jälkihoito, kovettuminen, punosten katkaisu, sahaus, viimeistely, varastointi ja lastaus. Teräsmuotit lasketaan pääomahyödykkeiksi kuten koneet ja laitteet, eikä niitä huomioida laskennassa.

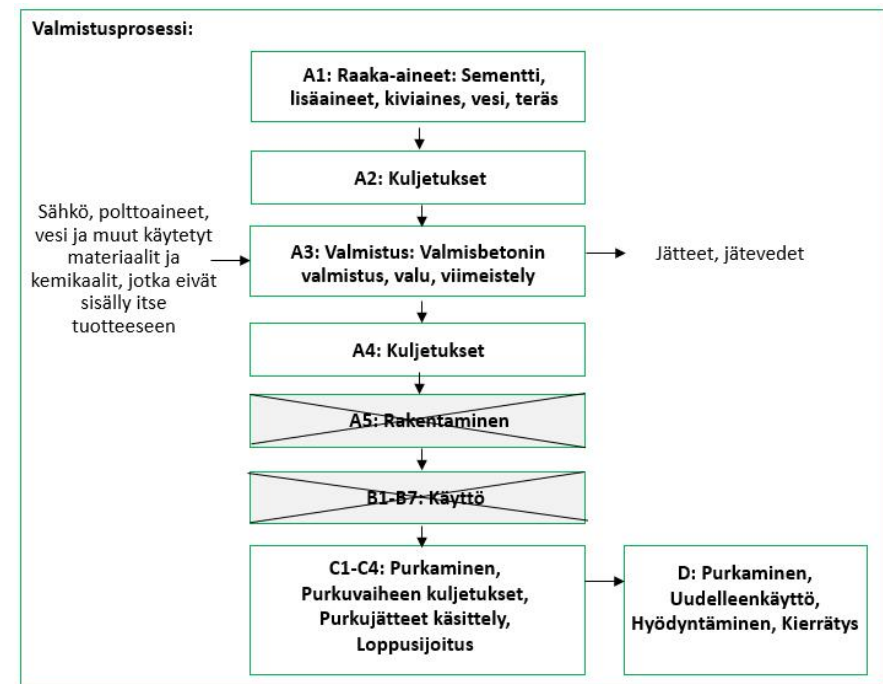
Valmistusprosessi vaatii sähköä laitteille sekä tuotantotilan lämmityksen. Tehtaalla syntyvät jätteet johdetaan kierrätykseen. Tuotantoprosessin laatua ja materiaalien käyttöä valvotaan.

KULJETUS (A4)

Tuotteen kuljetuspäästöt kattavat polttoaineiden suorat pakokaasupäästöt, polttoaineen tuotannon ympäristövaikutukset sekä kuljetuksiin liittyvät infrastruktuuripäästöt.

ELINKAAREN LOPPUVAIHE (C1-C4, D)

Elinkaarivaiheen lopussa betonituotteet puretaan. Purkuprosessissa kuluu työkoneissa käytettyä energiaa (C1). Puretut rakenteet toimitetaan rakennusjätteen käsittelylaitokselle (C2). Siellä uusiokäyttöön, kierrätykseen tai energiahyödyntämiseen kelpaavat jätteet erotetaan ja ohjataan jatkokäyttöön (C3). Hyödyntämiseen kelpaamattomat materiaalit sijoitetaan kaatopaikalle (C4). Kierrätetyt materiaalit voidaan käyttää uusi- ja raaka-aineena ja näin korvataan neitseellisen raaka-aineen käyttöä (D).

ELINKAARIARVIOINTI

ELINKAARIARVIOINNIN TIEDOT

Tuotannon lähtötiedot	Vuosi 2020
-----------------------	------------

TOIMINNALLINEN / ILMOITETTU YKSIKKÖ

Declared unit	m ²
Massa	287 kg / m ²
Viitteellinen käyttöikä	100 vuotta

ELOPERÄISEN HIILEN MÄÄRÄ

Tuotteen eloperäisen hiilen määrä tehtaan portilla

Biogenic carbon content in product, kg C	0
Biogenic carbon content in packaging, kg C	0

JÄRJESTELMÄRAJAT

Arviointi sisältää seuraavat elinkaaren vaiheet kehdestä portille option: raaka-aineiden hankinta ja käsittely (A1), raaka-aineiden kuljetus valmistukseen (A2), tuotanto (A3), valmiin tuotteen toimitus työmaalle (A4), purkuvaihe (C1), kuljetus jätteenkäsittelyyn (C2), materiaalien käsittely ja kierrätys (C3) ja loppusijoitus (C4) elinkaaren lopussa. Lisäksi arviointi sisältää moduulin D, jossa huomioidaan elinkaarenaikaiset hyödyt, jotka syntyvät materiaalien kierrätyksestä tai uusiokäytöstä.

Tuotevaihe			Asennusvaihe		Käyttövaihe							Elinkaaren loppuvaihe				Elinkaaren ulkopuoliset vaikutukset		
A1	A2	A3	A4	A5	B1	B2	B3	B4	B5	B6	B7	C1	C2	C3	C4	D	D	D
x	x	x	x	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	x	x	x	x	x	x	x
Raaka-aineet	Kuljetus	Valmistus	Kuljetus	Asentaminen	Käyttö	Huolto	Korjaus	Korvaaminen	Kunnostaminen	Käytön aikainen energiankäyttö	Käytön aikainen vedenkäyttö	Purkaminen	Kuljetus	Jätteenkäsittely	Hävittäminen	Uudelleenkäyttö	Hyödynnäminen	Kierrätys

x = Arvioinnissa mukana olevat moduulit. MND = Moduuli ei ole merkityksellinen eikä mukana arvioinnissa.

RAJAUSKRITEERIT CUT-OFF

Rajauskriteerien osalta on noudatettu soveltuvilta osin EN 15804 -standardia. Arvioinnin ulkopuolelle ei ole jätetty vaarallisia materiaaleja tai aineita.

Arviointi sisältää kaikki tulo- ja lähtövirrat, joille tietoja on saatavana. Tarkastelusta on jätetty huomiotta materiaali- ja energiavirtoja vain, jos niiden määrä on alle 1 % yksikköprosessin määrästä. Huomiotta jätetyt tulo- ja lähtövirrat eivät myöskään ylitä 5% elinkaaren energiankulutuksesta tai massasta. Tarkastelu kattaa kaikki teolliset prosessit raaka-aineiden hankinnasta tuotanto-, jakelu- ja käyttöiän loppuvaiheisiin. Tarkastelu ei kata organisaation tuotantoprosessin ulkopuolisia tukitoimintoja kuten työntekijöiden työmatkoja tai pääomahyödykkeiden, kuten käytettyjen koneiden ja rakennusten valmistusta.

ALLOKAATIO

Tuotantoon liittyvät energian, täydentävien materiaalien ja jätteiden tiedot on toimitettu kokonaistuotantoa kohti. Näiden virtojen allokointi tutkituille tuotteille perustuu vuosituotantoon ja on tehty massan perusteella. Raaka-aineiden kulutustiedot on saatu tutkittua tuotetta kohti, joten näiden tietojen allokointia ei tarvinnut.

ARVIOINNISSA TEHDYT OLETUKSET

Vaiheet A1-A3:

Kuljetusetäisyydet on laskettu ilmoitettujen kuljetusetäisyyksien tuotantomäärillä painotettuna keskiarvona.

Raaka-ainekuljetusten osalta on käytetty yli 32 tonnin täysperävaunuyhdistelmää (euro5). Tyhjä paluukuormat on huomioitu käyttämällä täyttöasteena 50%. Laivakuljetusten osalta on oletettu, että paluukuormissa kuljetetaan muita tuotteita ja täyttöasteena on käytetty 100%.

Energiankäytön osalta on kaukolämmön suhteen käytetty Energiategollisuuden vuoden 2020 tietoihin perustuen oletusta, että 12% kaukolämmöstä on tuotettu maakaasulla ja loput 75% muilla polttoaineilla hukkalämpö pois lukien. Sähkön kulutustiedot on toimitettu valmistajien toimesta ja ne edustavat sähkönkulutusta Suomen tasolla.

Jätteiden käsittelyn osalta tehdyt oletukset on esitetty taustaraportissa.

Vaihe A4:

Tyypillinen kuljetusetäisyys (114 km) on laskettu ilmoitettujen kuljetusetäisyyksien tuotantomäärillä painotettuna keskiarvona.

Pitkien kuljetusmatkojen vuoksi ajoneuvon on oletettu olevan yli 32 tonnin täysperävaunuyhdistelmä (euro5). Mahdolliset tyhjä paluukuormat on huomioitu käyttämällä täyttöasteena 50%.

Vaiheet C1-C4:

Vaiheiden C1-C4 tietoja ei kysytty valmistajilta, vaan ne ja vaihe D arvioitiin kirjallisuuslähteisiin perustuen.

Purkuprosessin energiankulutuksena on käytetty arvoa 0,107 MJ/kg, joka perustuu VTT:n rakennusmateriaalien ympäristövaikutuksia koskevassa taustaraportissa esitettyyn arvioon betonirakenteisen rakennuksen purkuenergiasta.

Purettu kuorilaatta toimitetaan lähimpään rakennusjätteen käsittelykeskukseen. Kuljetusetäisyydeksi on arvioitu 20 km ja kuljetusmenetelmäksi on oletettu 16-32 tonnin kuorma-auto. Tyhjiksi oletetut paluukuormat on huomioitu käyttämällä 50% täyttöastetta.

Jätteenkäsittelylaitoksen prosessihäviöiden on oletettu olevan häviävän pienet. Arvion mukaan purkujätteestä 80% toimitetaan kierrätykseen.

Arvion mukaan purkujätteestä 20% on hyödyntämiskelvotonta ja ohjataan loppusijoitukseen kaatopaikalle.

Vaihe D:

Betoni kierrätetään raaka-aineena. Murskattu kierrätysbetoni korvaa neitseellistä kiviainesta maanrakentamisessa.

Teräs kierrätetään raaka-aineena. Harjateräksestä suurin osa on lähes 100 % kierrätysterästä. Jänneteräksen osalta kierrätysmateriaalin osuus vaihtelee tai siitä ei ollut saatavilla varmaa

tietoa, mistä johtuen teräksen kierrätyksen hyötyjä ei ole arvioitu D osiossa.

KESKIARVOT JA VAIHTELU

Tiedot on kerätty tehdaskohtaisesti. Arviointi on tehty perustuen tehtaiden tuotantovolyymeillä painotettuun keskiarvodataan.

Eri valmistajien betonireseptien eroista johtuva vaihtelu tulosdatan keskiarvosta on tuotekohtainen. Vaihtelu voi olla yli 10%.

YMPÄRISTÖVAIKUTUKSIA JA LUONNONVAROJEN KÄYTTÖÄ KUVAAVAT INDIKAATTORIT

YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET – EN 15804+A2, PEF

Vaikutusluokka	Yksikkö	A1	A2	A3	A1-A3	A4	A5	B1	B2	B3	B4	B5	B6	B7	C1	C2	C3	C4	D
GWP – kokonais	kg CO ₂ e	4,41E1	2,91E0	6,54E0	5,35E1	5,89E0	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	2,84E0	1,92E0	1,29E0	3,01E-1	3,44E-1
GWP – fossiilinen	kg CO ₂ e	4,41E1	2,91E0	6,25E0	5,32E1	5,95E0	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	2,84E0	1,91E0	1,29E0	3E-1	3,49E-1
GWP – biogeeninen	kg CO ₂ e	-1,17E-2	2,11E-3	2,67E-1	2,57E-1	4,32E-3	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	7,9E-4	1,02E-3	3,58E-4	5,95E-4	-3,97E-3
GWP – LULUC	kg CO ₂ e	3,05E-2	8,76E-4	2,35E-2	5,49E-2	1,79E-3	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	2,4E-4	6,79E-4	1,09E-4	8,91E-5	-9,82E-4
Otsonikatopotentiaali	kg CFC-11e	1,57E-6	6,84E-7	7,81E-7	3,03E-6	1,4E-6	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	6,13E-7	4,35E-7	2,78E-7	1,24E-7	1,84E-7
Rehevöitymispotentiaali (EP)	mol H ⁺ e	1,16E-1	1,22E-2	3,56E-2	1,64E-1	2,5E-2	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	2,97E-2	7,82E-3	1,35E-2	2,85E-3	6,68E-3
EP– makea vesi ³⁾	kg Pe	3,76E-3	2,37E-5	2,07E-4	3,99E-3	4,84E-5	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	1,15E-5	1,6E-5	5,21E-6	3,63E-6	-3,01E-5
EP– merivesi	kg Ne	1,37E-2	3,69E-3	5,91E-3	2,33E-2	7,53E-3	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	1,31E-2	2,32E-3	5,95E-3	9,81E-4	4,01E-3
EP – maanpäällinen	mol Ne	3,88E-1	4,07E-2	6,81E-2	4,97E-1	8,31E-2	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	1,44E-1	2,57E-2	6,53E-2	1,08E-2	4,27E-2
POCP (“savusumu”)	kg NMVOce	1,09E-1	1,31E-2	1,9E-2	1,41E-1	2,67E-2	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	3,95E-2	7,86E-3	1,8E-2	3,14E-3	1,17E-2
ADP-mineraalit & metallit	kg Sbe	1,4E-4	4,97E-5	1,43E-5	2,04E-4	1,01E-4	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	4,34E-6	5,18E-5	1,97E-6	2,74E-6	-4,47E-5
ADP-fossiiliset luonnonvarat	MJ	2,42E2	4,53E1	1,12E2	3,99E2	9,25E1	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	3,91E1	2,89E1	1,77E1	8,39E0	6,03E0
Vedenkäyttö ²⁾	m ³ e depr.	2,46E1	1,68E-1	7,92E-1	2,56E1	3,44E-1	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	7,29E-2	9,29E-2	3,31E-2	3,88E-1	-1,38E1

1) GWP = Ilmaston lämpenemispotentiaali; EP = Rehevöitymispotentiaali; POCP = Fotokemiallinen otsonin muodostuminen; ADP = Abioottinen ehtymispotentiaali. 2) EN 15804+A2 huomautus abioottisen ehtymisen ja vedenkäytön sekä valinnaisten indikaattorien osalta lukuun ottamatta hiukkasia ja ionisoivaa säteilyä (ihmisten terveys). Näiden ympäristövaikutusindikaattoreiden tuloksia on käytettävä varoen, koska tulosten epävarmuudet ovat suuria tai koska indikaattorista on vain vähän kokemusta. 3) Vaadittu karakterisointimenetelmä ja tiedot ovat kg P-ekv. Kerrotaan 3,07:llä, jolloin saadaan PO4e.

LUONNONVAROJEN KÄYTTÖ

Vaikutusluokka	Yksikkö	A1	A2	A3	A1-A3	A4	A5	B1	B2	B3	B4	B5	B6	B7	C1	C2	C3	C4	D
Uusiutuvat PER energiana	MJ	3,93E1	5,7E-1	3,24E1	7,23E1	1,16E0	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	2,11E-1	4,07E-1	9,6E-2	6,78E-2	-7,17E-1
Uusiutuvat PER materiaalina	MJ	7,41E-2	0E0	1,03E1	1,04E1	0E0	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	0E0	0E0	0E0	0E0	0E0
Uusiutuvat PER kokonaiskäyttö	MJ	3,94E1	5,7E-1	4,27E1	8,27E1	1,16E0	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	2,11E-1	4,07E-1	9,6E-2	6,78E-2	-7,17E-1
Uusiutumattomat PER energiana	MJ	2,8E2	4,53E1	1,11E2	4,36E2	9,25E1	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	3,91E1	2,89E1	1,77E1	8,39E0	6,03E0
Uusiutumattomat PER materiaalina	MJ	1,55E0	0E0	1,06E0	2,61E0	0E0	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	0E0	0E0	0E0	0E0	0E0
Uusiutumattomat PER kokonaiskäyttö	MJ	2,82E2	4,53E1	1,12E2	4,39E2	9,25E1	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	3,91E1	2,89E1	1,77E1	8,39E0	6,03E0
Kierrätysmateriaalit	kg	1,06E1	0E0	0E0	1,06E1	0E0	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	0E0	0E0	0E0	0E0	0E0
Uusiutuvat kierrätyspolttoaineet	MJ	1,76E1	0E0	0E0	1,76E1	0E0	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	0E0	0E0	0E0	0E0	0E0
Uusiutumattomat kierrätyspolttoaineet	MJ	2,11E1	0E0	0E0	2,11E1	0E0	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	0E0	0E0	0E0	0E0	0E0
Puhtaan makean veden nettokäyttö	m ³	5,85E-1	9,43E-3	3,7E-2	6,32E-1	1,93E-2	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	3,45E-3	4,93E-3	1,57E-3	9,18E-3	-3,15E-1

6) PER = Primäärienergiavarat

JÄTEKATEGORIAT

Indikaattori	Yksikkö	A1	A2	A3	A1-A3	A4	A5	B1	B2	B3	B4	B5	B6	B7	C1	C2	C3	C4	D
Vaarallinen jäte	kg	8,52E-2	4,4E-2	7,36E-1	8,65E-1	8,99E-2	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	4,2E-2	2,93E-2	0E0	7,83E-3	-4,67E-2
Kaatopaikkajäte	kg	7,25E0	4,87E0	8,17E0	2,03E1	9,94E0	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	4,49E-1	2,01E0	0E0	5,7E1	-1,42E0
Radioaktiivinen jäte	kg	1,34E-3	3,11E-4	1,25E-3	2,89E-3	6,35E-4	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	2,74E-4	1,98E-4	0E0	5,55E-5	7,45E-5

ELINKAAREN LOPPUVAIHE - TUOTOSVIR RAT

Indikaattori	Yksikkö	A1	A2	A3	A1-A3	A4	A5	B1	B2	B3	B4	B5	B6	B7	C1	C2	C3	C4	D
Komponentit uudelleen käyttöön	kg	0E0	0E0	0E0	0E0	0E0	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	0E0	0E0	0E0	0E0	0E0
Materiaalit kierrätykseen	kg	6,12E-1	0E0	2,06E1	2,12E1	0E0	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	0E0	0E0	2,3E2	0E0	0E0
Materiaalit energiasisällön hyödyntämiseen	kg	4,3E-3	0E0	8,01E-1	8,05E-1	0E0	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	0E0	0E0	0E0	0E0	0E0
Viety energia	MJ	1,54E0	0E0	3,28E-4	1,54E0	0E0	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	0E0	0E0	0E0	0E0	0E0

OLENNAISIMMAT TIEDOT TUOTEKILOA KOHDEN

Indikaattori	Yksikkö	A1	A2	A3	A1-A3	A4	A5	B1	B2	B3	B4	B5	B6	B7	C1	C2	C3	C4	D
GWP – kokonais	kg CO ₂ e	1,54E-1	1,02E-2	2,28E-2	1,87E-1	2,07E-2	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	9,89E-3	6,67E-3	4,49E-3	1,05E-3	1,2E-3
ADP-mineraalit & metallit	kg Sbe	4,89E-7	1,73E-7	5E-8	7,12E-7	3,54E-7	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	1,51E-8	1,8E-7	6,86E-9	9,56E-9	-1,56E-7
ADP-fossiiliset	MJ	8,42E-1	1,58E-1	3,91E-1	1,39E0	3,22E-1	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	1,36E-1	1,01E-1	6,18E-2	2,92E-2	2,1E-2
Vedenkäyttö	m ³ e depr.	8,57E-2	5,87E-4	2,76E-3	8,91E-2	1,2E-3	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	2,54E-4	3,24E-4	1,15E-4	1,35E-3	-4,81E-2
Kierrätysmateriaalit	kg	3,7E-2	0E0	0E0	3,7E-2	0E0	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	MND	0E0	0E0	0E0	0E0	0E0
Biog. C tuotteessa	kg C	N/A	N/A	0E0	0E0	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Biog. C pakkauksessa	kg C	N/A	N/A	0E0	0E0	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

7) ADP = Abioottinen ehtymispotentiaali, Biog. C = biogeeninen hiili

SKENAARIOT JA TEKNISET LISÄTIEDOT

Energiankäyttö valmistuksessa

Energiamuoto	Laskennassa käytetty resurssi	Päästöarvo
Sähkö	Market for electricity, medium voltage (Reference product: electricity, medium voltage)	0.24 kg CO ₂ e / kWh
Kaukolämpö	- Market group for heat, district or industrial, natural gas (Reference product: heat, district or industrial, natural gas)	0.0506 kg CO ₂ e / MJ
	- Market group for heat, district or industrial, other than natural gas (Reference product: heat, district or industrial, other than natural gas)	0.066 kg CO ₂ e / MJ
Kevyt polttoöljy (lämpökattila)	Heat production, light fuel oil, at boiler 10kw, non-modulating (Reference product: heat, central or small-scale, other than natural gas)	0.0931 kg CO ₂ e / MJ
Puuhake (lämpökattila)	Heat production, softwood chips from forest, at furnace 50kw (Reference product: heat, central or small-scale, other than natural gas)	0.0072 kg CO ₂ e / MJ

Kuljetus (A4)

Skenaarioparametri	Arvo
A4 kuljetus ominaispäästö, CO ₂ päästö kg CO ₂ ekv. /tkm (>32 t	0.0901
A4 Keskimääräinen kuljetusmatka km	114

Kuljetuskapasiteetin käyttöaste %	50
Kuljetettujen tuotteiden omapaino kg/m ²	287
Tilavuuskapasiteetin käyttöaste	1

Elinkaaren loppuvaihe

Muuttuja	Arvo / kg
Purkuprosessi – kg kerätään lajiteltuna	1
Purkuprosessi – kg sekalaisena rakennusjätteenä	0
Hyödyntämisprosessi – kg uudelleenkäyttöön	0
Hyödyntämisprosessi – kg materiaalikierrätykseen	0,8
Hyödyntämisprosessi – kg energiasisällön hyödyntämiseen	0
Loppusijoitus – kg kaatopaikalle	0,2

Betonin karbonatisoituminen

Betonin karbonatisoituminen on huomioitu käyttövaiheen osalta standardin EN 16757 liitteen BB mukaan. Arviointi on tehty esimerkinomaisesti käyttäen oletuksena 100v käyttöikää, yhden puolen altistuspinta-alaa ja oletusta, että altistumispuoli on asennettu pinnoitettuna sisätilaan. Koska käyttövaihe on rajattu arvioinnin ulkopuolelle, on karbonatisoituminen ilmoitettu lisätietona. Murskatun materiaalin karbonatisoitumista ei ole huomioitu.

Laskennallinen karbonatisoituminen tuotteen käyttövaiheen aikana em. oletuksiin perustuen on 2,1 kg CO₂ / m².

LÄHTEET

ISO 14040:2006 Environmental management. Life cycle assessment. Principles and frameworks.

ISO 14044:2006 Ympäristöasioiden hallinta. Elinkaariarviointi. Vaatimukset ja suuntaviivoja.

Ecoinvent-tietokanta v3.6 ja One Click LCA -tietokanta.

EN 15804:2012 + A2:2019 Kestävä rakentaminen. Rakennustuotteiden ympäristöselosteet. Laadinnan yleissäännöt.

SFS-EN 16757:2017 Sustainability of construction works. Environmental product declarations. Product Category Rules for concrete and concrete elements.

Ruuska, A., Häkkinen, T., Rakennusmateriaalien ympäristövaikutukset –Taustaraportti, VTT, 2013

Sederholm, C., 2019. Kiertotalouden rakennusmateriaalien markkinakatsaus 2019. Suomen ympäristökeskus. https://www.hankintakeino.fi/sites/default/files/media/file/Kiertotalouden-rakennusmateriaalien-markkinakatsaus-2019_SYKE-sederholm_0.pdf

Elinkaariarvioinnin taustaraportti. Betonituotteet. 13.5.2022

VALMISTAJAN TIEDOT

Tuote on valmistettu Suomessa ja edustaa tyypillistä suomalaista tuotetta.

ELINKAARIARVIOINNIN TAUSTATIEDOT

Valmistaja	Valmistettu Suomessa
Arvioinnin laatija	Riikka Anttonen, Laura Sariola, Esa Salminen
Verifioija	Anastasia Sipari
Lähtötiedot	Tämä LCA perustuu Ecoinvent 3.6 (cut-off) ja One Click LCA -tietokantoihin.
Laskentaohjelmisto	Elinkaariarvio on luotu käyttämällä One Click LCA-ohjelmistoa

VERIFIOINTILAUSUNTO

ELINKAARIARVIOINNIN TARKASTUSPROSESSI:

Riippumaton, ulkopuolinen todentaja on todentanut tämän arvioinnin standardin ISO 14025 mukaisesti tarkastelemalla laaditun elinkaariarviolaskennan tuloksia sekä elinkaariarviointiraporttia ja arvioinnin taustaraporttia standardien ISO 14025- ja ISO 14040/14044 mukaisuutta koskien.

VERIFIOINTITIEDOT

Riippumaton kolmas osapuoli on vahvistanut tämän elinkaariarvioinnin seuraavasti:

LCA-verifioinnin tiedot	
Riippumaton verifioija	Anastasia Sipari
Verifioinnin aloituspäivämäärä	13.5.2022
Verifioinnin valmistumispäivämäärä	1.7.2022

KOLMANNEN OSAPUOLEN VERIFIOINTILAUSUNTO

Täten vahvistan, että tutkitussa elinkaariarvioraportissa, sen perustana olevassa LCA-laskennassa ja taustaraportissa ei ole havaittu mitään merkittäviä poikkeamia standardeista ISO 14025:2010:n ja EN 15804:2012+A2:2019 koskien seuraavia osa-alueita:

- kerättyjä lähtötietoja ja LCA-laskelmissa käytettyjä tietoja,
- tapaa, jolla LCA-pohjaiset laskelmat on suoritettu,
- ympäristötietojen esittämistä elinkaariarviointiraportissa, ja
- muita mahdollisia ympäristöä koskevia lisätietoja

Vahvistan, että yrityskohtaiset tiedot on tutkittu uskottavuuden ja johdonmukaisuuden osalta; ilmoituksen omistaja vastaa niiden tosiasiallisesta eheydestä ja lainmukaisuudesta.

Vahvistan, että minulla on riittävät tiedot ja kokemus rakennustuotteista, tästä erityisestä tuoteryhmästä, rakennusteollisuudesta, asiaankuuluvista standardeista ja elinkaariarvioinnin maantieteellisestä alueesta tämän tarkastuksen suorittamiseksi.

Vahvistan riippumattomuuteni todentajan roolissani; en ole osallistunut ympäristövaikutusten arvioinnin toteuttamiseen tai raportin laatimiseen, eikä minulla ole eturistiriitoja tämän todentamisen suhteen.

Allekirjoitus

